

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3336/2022. (VII. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.I.1336/2020/17. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Heller László ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyben kérte a Kúria Bfv.I.1336/2020/17. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását, és a Győri Törvényszék 3.Bf.69/2019/60. számú és a Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.389/2016/68/I. számú ítéletére kiterjedő megsemmisítését.
- [2] 1.1. A megelőző bírósági eljárásban a Mosonmagyaróvári Járásbíróság a 2017. június 23-án meghozott B.389/2016/68/I. számú ítéletében az indítványozót bűnösnek mondta ki folytatólagosan, társtettesként elkövetett embercsempészés bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 353. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés d) pont], ezért őt mint bünszervezetben elkövetőt 3 év 10 hónap szabadságvesztésre és 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg, és megállapította, hogy az indítványozó feltételes szabadságra nem bocsátható. Ítéletének rendelkező részében a pénzbüntetés napi tételének összegét 1500 forintban állapította meg, az indítványozótól lefoglalt 4500 euro összegre vagyonelkobzást rendelt el, egyes lefoglalt bűnjelek lefoglalását megszüntette, és azokat az indítványozónak kiadni rendelte.
- [3] A másodfokon eljáró Győri Törvényszék 2018. január 18-án meghozott 3.Bf.346/2017/23. számú ítéletét a Kúria a 2019. február 26-án meghozott Bfv.III.1.010/2018/47. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította. Indokolásában kiemelte, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 659. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. A jogerős ítélet meghozatalának időpontjában a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 21. § (3) bekezdés a) pontja úgy rendelkezett, hogy a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár. A régi Be. 606/B. § (1) bekezdés a) pontja szerint az említett rendelkezést a folyamatban lévő eljárásokban és a jogerős ítélettel elbírált ügyek tekintetében is alkalmazni kell azzal, hogy a 2017. évi XXIX. törvény hatálybalépésének napját megelőző napon hatályban volt régi Be. 207. § (6) bekezdésében meghatározott, illetve a házi őrizet egy éven túli meghosszabbítása tárgyában a törvényszék egyesbírójaként eljáró bíró a 2013. november 22-e után indult büntetőeljárások esetében minősül kizártnak.
- [4] A Kúria a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján megállapította, hogy ebben az esetben az eljárás 2014. november 7-én indult. Következésképpen a bíróság vádemelést követő eljárásából kizártnak minősül az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró. A Kúria utalt arra, hogy a jelen ügyben a vádemelést megelőzően a Győri Törvényszék 2016. október 21-én kelt 2.Bny.200/2016/3. számú végzését, amely az egyik terhelt előzetes letartóztatásának egy éven túli meghosszabbításáról rendelkezett, dr. H. J. bíró hozta meg. A Kúria megállapította, hogy ugyanezen bíró a tanács tagjaként részt vett a Győri Törvényszék 3.Bf.346/2017/23. számú ítéletének a meghozatalában, ezért a jogerős ítélet meghozatalában kizárt bíró vett részt, ami a régi Be. 373. § (1) bekezdés II. pont b) alpontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértés, és kihat az ügy valamennyi terheltjére.
- [5] A Kúria döntésében utalt arra is, hogy nem ért egyet azzal az állásponttal, hogy a 25/2017. (X. 17.) AB határozat indokolására tekintettel kizárási ok áll fenn dr. J. E. bíróval szemben is. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutatott,

- hogy a törvényszéki bírónak a vádemelést megelőzően a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezések elbírálásában végzett tevékenysége – a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint – a 2016. november 30-a után indult eljárásokban alapozza meg a bíró kizárását a vádemelést követő eljárásból.
- [6] A megismételt eljárásban a Győri Törvényszék 2019. november 15-én meghozott 3.Bf.69/2019/60. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az indítványozó vonatkozásában annyiban változtatta meg, hogy a szabadságvesztés büntetésének tartamát 3 év 6 hónapra enyhítette, egyebekben az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [7] A Kúria a 2021. július 13-án meghozott végzésével Mosonmagyaróvári Járásbíróság B.389/2016/68/I. számú és a Győri Törvényszék 3.Bf.69/2019/60. számú ítéletét az indítványozó vonatkozásában hatályában fenntartotta.
- [8] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott döntése sérti az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdését, IV. cikk (2) bekezdését, VI. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) és (2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdése az eljárás során azért sérült, mert a bíróság „nem biztosított méltányos egyensúlyt a vád és a védelem között”.
- [10] Az indítványozó anyanyelvhasználathoz való jog sérelmét az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése vonatkozásában állította. Az indítványozó e körben arra hivatkozott, hogy a bizonyítékok ellen érdemben védekezni nem tudott, mert a magyar nyelvű bizonyítékok anyanyelvére történő lefordítása az eljárás során nem volt biztosított. Ezzel összefüggésben utalt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére is.
- [11] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdése az ügyében azért sérült, mert a régi Be. 78. § (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel megállapítható, hogy az ítélező bíróság törvénysértően beszerzett bizonyítékokra alapozta a döntését. Az indítványozó érvelése szerint az ügy iratai alapján megállapítható, hogy a büntetőeljárás során bírói engedély nélkül fogatosítottak titkos adatszerzést. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra is, hogy a „titkos eljárások bírói engedélyei sematikus[ak], abból a döntés mögötti ellenőrzés konkrét adatai utólag nem ellenőrizhetőek”. A „titkos eljárások” fogatosításával összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is.
- [12] Az indítványozó hivatkozott az észszerű határidőn belüli befejezéshez való jog sérelmére is. Ennek indokát abban látta, hogy az ítélező bíróság a „8000 oldalt meghaladó nyomozati iratot hozzávetőlegesen 60-90 perc alatt ismertette”.
- [13] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a pártatlan bírósághoz való jog sérelmét is állította. Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy a fellebbviteli eljárásban eljáró törvényszék tanácselnöke (dr. J. E.) több esetben az előzetes letartóztatásról szóló döntést felülvizsgáló másodfokú tanács elnöke vagy egyik tagja volt. Az indítványozó szerint ezért a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatban foglaltakra figyelemmel megállapítható, hogy a büntetőügy érdemi elbírálásában kizárt bíró vett részt.
- [14] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági kritériumoknak.
- [15] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az anyanyelvére lefordított kúriai végzést 2021. szeptember 2-án vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2021. november 2-án került benyújtásra. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a Kúria végzésével szemben határidőben került előterjesztésre.
- [16] 2.2. Az Alkotmánybíróság a határozott kérelem törvényi feltételeivel összefüggésben elsőként kiemeli, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének az eszköze. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának ezért törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont, 52. § (1b) bekezdés *b)* pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon.
- [17] Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, ugyanis nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdése, valamint a 28. cikke [3189/2018. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [18] Az indítvány a határozott kérelem 52. § (1b) bekezdés *e)* pontján alapuló törvényi feltételeinek is csak részben felel meg. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanis az indítvány alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában nem alkalmas érdemi elbírálásra [3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]].

- [19] Az indítványozó a támadott bírói döntésnek az alaptörvény-ellenességét részben az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésére, VI. cikk (1) bekezdésére, XV. cikk (1) és (2) bekezdésére tekintettel állította. Hivatkozott továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben az észszerű határidőn belüli befejezéshez való jog és az anyanyelv használatához való jog sérelmére is. Ezen alaptörvényi rendelkezésekkel, illetve a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog megjelölt részjogosítványaival összefüggésben azonban önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem terjesztett elő.
- [20] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.
- [21] 3.1. Az Alkotmánybíróság már előjáróban kiemeli, hogy következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza azt is, hogy önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [23] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésének sérelmére utalva, a bíróságoknak a bizonyítási eljárás lefolytatására, a bizonyítékok beszerzésére, és azok értékelésére vonatkozó tevékenységét kifogásolta. E körben utalt arra, hogy álláspontja szerint a bíróságok a régi Be. 78. § (4) bekezdésében foglaltakat megsértve, törvénysértően beszerzett bizonyítékokra alapozták a döntésüket.
- [24] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben azonban rámutat, hogy következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. Mindezek mellett az Alkotmánybíróság a jelen ügyben ugyanakkor utal arra, hogy a másodfokú bíróság az indítványozó kifogásait megvizsgálta, és megállapította, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, nem merült fel eljárási szabálysértés ezzel összefüggésben.
- [25] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: önmagában az, hogy az indítványozó a bírói döntést megalapozatlannak, magára nézve sérelmesnek tartja, és úgy véli, hogy a bíróságnak másként kellett volna döntenie, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem elegendő.
- [26] 3.3. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét a pártatlan bírósághoz való joggal összefüggésben is állította. E körben előadott érvei szerint a fellebbviteli eljárásban eljáró törvényszék tanácselnöke (dr. J. E.) több esetben az előzetes letartóztatásról szóló döntést felülvizsgáló másodfokú tanács elnöke vagy egyik tagja volt a vádemelést megelőzően. Az indítványozó szerint ezért – figyelemmel az Alkotmánybíróság gyakorlatára is – megállapítható, hogy a büntetőügy érdemi elbírálásában kizárt bíró vett részt.
- [27] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben utal arra, hogy a Kúria az indítványozónak ezen kifogását az eljárás során részletesen vizsgálta, és megállapította, hogy az Alkotmánybíróság 25/2017. (X. 17.) AB határozata nem

hozott létre olyan, általánosan kötelező új kizárási okot, ami az általa meg nem semmisített régi Be. 606/B. § (1) bekezdésének rendelkezéseitől függetlenül kötelezően alkalmazandó. Ezért a nyomozási bíró elleni határozatok elbírálásában való részvételük miatt a másodfokú ügydöntő határozat meghozatalában részt vett dr. J. E. a régi Be. 21. § (3) bekezdés *a)* pontja alapján, a régi Be. 606/B. § (1) bekezdés *b)* pontjára figyelemmel a 2016. november 30-át megelőzően indult eljárás vádemelést követő szakaszából nem volt kizárt.

- [28] A Kúria tehát részletes indokát adta annak, hogy a törvényszék tanácselnöke miért nem tekinthető kizárt bírónak, és az eljárás ezért miért nem veti fel a pártatlan bírósághoz való jog sérelmét.
- [29] 3.4. Az Alkotmánybíróság a fent leírtak szerint nem tárt fel olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [30] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában, 29. §-ában és 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/4092/2021.

• • •